

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 717 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 607 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף זצ"ל ב' שבט תשפ"ג

פא - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"ג

המשך המכות שהביא הקב"ה על המצרים במצרים:
ארבה - ההתראה והמכה (י', א-ב). **חושך** - המכה (י', כא-כט).
בכורות - התראה על מכת בכורות, וסיום דברי משה רבינו לפרעה (יא, א-ו).

א. תחילת ציווי המצוות למשה בארץ מצרים:

- א. בא' ניסן, הראה ה' למשה ואהרן את מולד הלבנה.
- ב. ציווי קידוש החודשים והשנים ע"י הסנהדרין.
- ג. מצוות פסח מצרים: לקחת ב'י- ניסן שה לקרבן פסח.
- ד. ביום י"ד בניסן "בין הערבים" לשוחטו, ולסמן את פתחי בתיהם בדם השה, ובליל ט"ו לאכול את בשרו הצלוי באש, עם מצות ומרוח, בעוד שהם מוכנים ליציאה ומאיך מצווים לא לצאת מביתם כל הלילה.
- ה. מצוות פסח לדורות: לחג את היום (ט"ו ניסן) באיסור מלאכה, וחג - קרבנות לה' שבעת ימים, ושלא יאכל ושלא ימצא חמץ בבתי בני ישראל.

ב. עם ישראל קיבל על עצמו לקיים את מצוות הפסח, ולקיים מצות סיפור הצלתם ע"י חמשה דברים [הגדה של פסח, פרשת ציצית, ברכות אמת ויציב, ואמת ואמונה].

ג. מכת בכורות: בליל השימורים, ליל ט"ו ניסן, ה' עובר בכל ארץ מצרים וכל בכורי מצרים מתו, ולאחר שפרעה עצמו והמצרים - מתחננים לעם ישראל שיצאו, ואף נתנו לישראל כסף זהב ושמלות - ב"עצם היום הזה", בדיוק 430 שנה מברית בין הבתרים - יוצא עם ישראל ממצרים.

ד. דיני אכילת קרבן פסח: כדרך מלכים, בחבורה אחת, אסור לשבור עצם, ואין להותיר מהקרבן, ואסור לגוי, ולישראל מומר או ערל - לאכול ממנו.

ה. פרשת 'קדש לי כל בכור': דיני הקדשת בכור אדם, בכור שור ושה, ופדיון פטר (בכור) החמור - זכר למכת בכורות, מצות תפילין של יד ושל ראש.

ו. פרשת 'והיה כי יביאך': מצות זכרון יציאת מצרים, ומצוות פסח - אכילת מצה, איסור חמץ, והגדה בליל הסדר, ומצות קדושת בכורות, ומצוות תפילין של יד ושל ראש, זכר ליציאת מצרים (ג).

"וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח... ולא יתן המשחית לבא אל פתיכם לנגף" (יב, כג)

כתב הצדיק בעל ה"זרע שמשון" - רבי שמשון חיים נחמני זצ"ל: המילה "המשקוף" היא בגימטריה 531, וגם המילים "מילה - מות" הן בגימטריה 531, לרמז שבזכות דם ברית המילה ניצלו ישראל ממוות.

וכן המילה "מזוזות" היא אותיות "זז - מות", להורות שבזכות דם הפסח שהניחו על מזוזות הבית זו המוות מביתם ויצאו לחירות עולם, ובעבור סימנים אלו, שהיו מצויינים על פתחי בתיהם, ניצלו בני ישראל ממוות במכת בכורות.

פותחת הפרשה (י, א-ב): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדֹּו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְּתִי אֵלָהּ בְּקַרְבּוֹ. וְלְמַעַן תִּסְפָּר בְּאָזְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלֹתִי בְּמִצְרַיִם וְאֶת אֶתְּתִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָם וַיִּדְעֹתֶם כִּי אֲנִי ה'.

פסוקים אלו מבארים את הסיבות למכות שהכה הקב"ה את פרעה ואת מצרים הראשונה - "למען שתי אתתי אלה בקרב", הסיבה השנייה - "ולמען תספר באזני בני ישראל את אשר התעללתי והסיבה השלישית והעיקרית - "וידעתם כי אני ה'!" אומנם הייתה לה' אפשרות להוציא את בני ישראל ממצרים ללא עשר המכות, אלא שהיו למכות מטרה עיקרית, והיא: "וידעתם כי אני ה'". כלומר, ידיעת ה' והכרת כוחו של הקב"ה. ומכאן יש ללמוד אומר הרב מרדכי אליהו זצ"ל שאנו מצווים תמיד להגיע למטרה הזו של ידיעת ה', ואחת הדרכים המביאות את האדם לכך הינה ההקפדה באמירת הברכות, וכלשון הרמב"ם (הלכות ברכות א, ג): "וברכות רבות תיקנו חכמים, דרך שבח והודיה ודרך בקשה, כדי לזכור את הבורא תמיד, אף על פי שלא נהנה ולא עשה מצווה". הרי שמטרת הברכות היא הכרת הבורא וידיעתו. הרמב"ם מציין את הטעם הנזכר לעיל לאמירת הברכות בהלכה נוספת, וזו לשונו (שם הלכה ד): "נמצאו כל הברכות כולן שלושה מינים, ברכות הנאה, ברכות מצוות וברכות הודאה, שהן דרך שבח והודיה ובקשה כדי לזכור את הבורא תמיד וליראה ממנו".

ויש לבאר, כי ישנם שני סוגים של הכרה: האחד ידיעה, והשני הבנה. ההבנה היא שטחית, שהתיישב העניין על ליבו של האדם ותו לא, אבל הידיעה היא עמוקה, מוחשית והחלטית. ולכן כופל הרמב"ם את דבריו, כדי ללמדנו שמטרת הברכות היא לדעת את ה' ממש, ולא באופן שטחי. ואין נפקא מינה בזה אם הברכות הן של שבח או של הודיה, כי הכול לשם אותה מטרה. וראיה לכך במה שאמר הקב"ה למשה רבינו: "וידעתם כי אני ה'", ולא אמר: "והבנתם כי אני ה'", משום שהידיעה צריכה להיות מוחשית.

ובדרך רמז בהתבוננות קצת יותר עמוקה מביא ה'חתם סופר' (דרשות) על הפסוק:

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבוֹ וְאֶת לֵב עַבְדֹּו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְּתִי אֵלָהּ בְּקַרְבּוֹ", כתוב: "אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' אלקיכם". דע, כי 22 האותיות הקדושות שבהן נברא העולם, שהן אל"ף עד תי"ו, כשכותבים אותן במילוי יש בכל אות שלוש אותיות, כגון אל"ף, ב"ת, גמ"ל, דל"ת וכן כולן, חוץ מחמש אותיות שאין במילואן אלא שתי אותיות, וסימנן מהופך, היינו האותיות: מ"ם, ה"א, ו"ו, פ"א, כ"ף. והנה, אם נצרף 17 פעמים 3 אותיות ו-5 פעמים 2 אותיות - עולה 61, שהוא בגימטריה השם הקדוש "אני", שרמז עליו הרמב"ם כמה פעמים, וככתוב (דברים לב, לט): "אני אמת ואֶתְּתִי מִחַצְתִּי וְאֲנִי אֶרְפָּא וְאִין מִיְדֵי מִצְרַיִם", וכן אומרו (יחזקאל א, א): "וְאֲנִי בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה".

לכן נאמר כאן: "כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתתי אלה בקרב", היינו כל האותיות, המהוות את כל העולם וההורסות אותו, וזהו "וידעתם כי אני ה'".

ללמדנו, עיקר חיות האדם היא לדעת באופן מוחשי את מציאות ה' יתברך בכל דבר, ואז דרגת האמונה והבטחון של האדם תעצים, ועל כגון זה נאמר אל תקרי חרות אלה חרות על הלוחות ואז הוא הופך להיות בן חורין.

"וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וְהוּא הִפָּה כָּל בְּכוֹר בְּאָרֶץ מִצְרַיִם" (יב, כט)

איתא במדרש רבה (י"ח ב): 'וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה' - זהו שכתוב (תהלים קיט, סב): "חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך" - חצות לילה אקום להודות לך על המשפטים שעשית במצרים, ולנו עשית צדקה. היאך? אלא כיוון שאמר משה, "וְהִפַּיְתִי כָּל בְּכוֹר" (יב, יב), התחילו מהם יראים ויש מהם שלא היו מתייראים. מי שהיה מתיירא, היה מוליד בכורו אצל ישראל, ואומר לו: 'בבקשה ממך! טול את זה וילין עמך'. כיון שהגיע חצי הלילה, הרג הקב"ה את כל הבכורות. ואותן שהיו נתונים בבתיהם של ישראל - היה הקב"ה פוסע בין ישראל ובין המצרים, והיה נוטל נשמתו של מצרי ומניח נשמתו של ישראל. והיה היהודי מתעורר ומוצא את המצרי מת בין כל אחד ואחד. התחילו ישראל אומרים: "חצות לילה אקום להודות לך", לכך נאמר: "על משפטי צדקך".

ועוד מובא בפתיחה למס' ברכות: אמר ר' יוחנן: אף-על-פי שהכה אותם מכת מוות בחצי הלילה, היתה נפשם מפרפרת בהם עד הבוקר. מנין, שכן כתיב: "פִּי אָמְרוּ פִּלְנוּ מִתִּים", 'כלנו מתנו' אין כתיב כאן, אלא "מתים" - מתים והולכים. משל הדיוט אומר: נתת פת לנער - הודע את אמו. אף הקב"ה אמר, היאך אודיע לבני במיתה המשתקת הזאת, ששונאיהם מתים בה? אלא תישמר נפשם עד הבוקר, כדי שיראו בני בשונאיהם.

"וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה, וַיֹּאמֶר, קוּמוּ צֵאוּ מֵתוֹךְ עַמִּי..." (יב, לא)

פרעה היה קורא בלילה בכל שוק ושוק ואומר: היכן הוא משה? והיכן הוא אהרן? והיו נערים קטנים של ישראל עומדים על גזוזטראות בתיהם, כי לא יכלו לצאת איש מפתח ביתו עד בוקר, ומשחקים בפרעה ואומרים לו: להיכן אתה הולך ואת מי אתה מבקש? והוא אומר להם: את משה אוהבי אני מבקש. והם אומרים לו, זה כאן וזה כאן, עד שמצא הבית בו היה משה. והיו פרעה ושריו עומדים על ביתו של משה, והם למטה ומשה בביתו למעלה.

פרעה קורא: "משה, משה, צא אליי! ומשה משיבו: "הרי גזרת עלי: ביום ראותך פני תמות!" אמר לו פרעה: "והרי לילה עתה ולא יום..." לפיכך כתיב "וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה". השיבו משה: "כבר נצטוינו מפי ה' וְאַתֶּם לֹא תִצְאוּ אִישׁ מִמִּפְתַּח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר", היאך אני יוצא אליך? חזר ואמר לו: 'הבט אליי מהחלון'. וכן עשה משה. היה פרעה מתחנן ונופל על פניו ומבקש: "קוּמוּ צֵאוּ מֵתוֹךְ עַמִּי!" א"ל משה: "וכי גנבים אנו שנצא בלילה? לא נצא אלא לאחר שיאיר הבוקר, בעיצומו של יום. שמוזהרים אנו שלא לצאת אלא בפרהסיא". ראה משה שפרעה מפחד ביותר, אמר לו: "למה אתה מטריח הרבה?" אמר לו: "שאני בכור, ומתיירא שמא אמות!" אמר לו משה: אל תתיירא מהדבר הזה, לגדולה מזו אתה מתוקן" (להיאבק על גלי ים-סוף).

אמר לו משה לפרעה: "אם תרצה - אלמדך דבר ותינצל ולא תמות. הרם קולך ואמור כך: "קוּמוּ צֵאוּ מֵתוֹךְ עַמִּי!" ואמר רבי לוי: כשם שניתן כח בקולו של משה, כך ניתן כח בקולו של פרעה. והיה קולו מהלך בכל ארץ מצרים: "לשעבר הייתם עבדי פרעה, מעתה עבדי ה'".

באותה שעה אמרו (תהלים ק"ג, א): "הֲלֹלוּהָ הַלְלוּ עַבְדֵי ה' ה' ולא עבדי פרעה'.

"הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רְאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה" (יב, ב)

ישראל מונים ללבנה, ואומות העולם מונים לחמה. מה ההבדל? מסביר ה"שפת אמת": לאומות העולם כשזורחת החמה הם מצליחים, הם מתפתחים. כשמחשיך עליהם - הם נעלמים. לעומת זאת, ישראל גם כשהם בגלות, הם ממשיכים להאיר, כמו הירח המאיר בלילה. אדרבא, דווקא מתוך חשכת הגלות אנו מאירים יותר! הנה התלמוד הבבלי חובר בגלות, ובתקופות הקשות של עם ישראל חוברו היצירות התורניות הגדולות, כש"ך שנרדף בפרעות שנת ת"ח-ת"ט. המהר"ם מרוטנבורג רבו של הרא"ש, היה כלוא במבצר. שוביו דרשו כופר עבורו, אך הוא סירב שישלמו עבורו, ד"אין פודין שבויים יותר מכדי דמיהן" (גיטין מ"ה). לבסוף הרא"ש היה ערב לו, וכשהמהר"ם נפטר, הרא"ש ברח מאשכנז לספרד, ושם נקבר עם בנו "בעל הטורים". לרא"ש לא היה מה לאכול. בנו "בעל הטורים" הביא בהליכות שבת שאלה שהפנה לאביו: אבי מורי אני שאין לי כסף לקנות אוכל לשבת, מהו שאעשה שבתותי כחול, או להזדקק לבריות? ולא השיב לי תשובה מספקת בדבר.

"הַנְּתִיבוֹת" ו"קצות החושן" שחברו חיבוריהם מתוך עוני ודחקות.

על "נתיבות המשפט" מסופר שהיה כותב חידושו כשהוא ספון מתחת לשמיכה שלא יקפא הדיו, דלא היה לו לחמם ביתו. [עלון אש דת]

המאבק התמידי על החינוך

לאחר כמה מכות (לאחר המכה השביעית) נראה פרעה כנכנע והתחיל לשאול (י, ח): "מִי נְמִי הַהֲלֹכִים", "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּנִעְרֵינוּ וּבְנִעְרֵינוּ גִלְךָ בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ בְּצִאֲנוֹנוּ וּבְבִקְרָנוּ גִלְךָ כִּי חָג ה' לָנוּ" (שם ט). משיב פרעה למשה ואומר: "לֹא כֵן לָכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעַבְדוּ אֶת ה' כִּי אֵתָה אַתֶּם מְבַקְשִׁים וַיַּגֵּרְשׁ אֶתֶם מֵאֶת פְּנֵי פְרֹעֵה" (שם, יא).

ויכוח זה נטוש גם בימינו בין שומרי התורה לבין אותם שאינם שומרי התורה. שומרי התורה והמצוות מבקשים לחנך את הבנים לעבוד את ה', כדברי משה רבינו עליו השלום: "בְּנִעְרֵינוּ וּבְנִעְרֵינוּ גִלְךָ בְּבָנֵינוּ וּבְבָנוֹתֵנוּ", ואילו אותם שאינם שומרי תורה ומצוות אומרים: "לֹא כֵן לָכוּ נָא הַגְּבָרִים וְעַבְדוּ אֶת ה'", אבל הבנים והבנות לא! ממש כדברי פרעה! ויכוח זה נטוש מאז ועד היום, ולבסוף ראינו שמשה רבינו עליו השלום ניצח וכולם יצאו לחירות, חירות הגוף וחירות הנפש, גם הבנים וגם הבנות.

מזה נלמד שעלינו לתת לבנינו ולבנותינו ולכל העם לעבוד את ה', ואז תהיה חירות אמיתית, חירות משעבוד, חירות מתאוות, חירות ממתחים...

"לֹא רְאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתְחַתָּיו" (י, כג)

החושך הגדול יותר הוא כשאין איש רואה את רעהו ואינו משתתף בצער הזולת - "לֹא רְאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו". והתוצאה מכך: כשאין האדם מרגיש בצערו של חברו, הרגש נעשה קהה ומשותק - "וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתְחַתָּיו", אין לו תקומה. [חידושי הר"ם]

”וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדְכָה וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ”

(יג, טז) – **תפילין באמצע הלילה**

וברש"י: "וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ". תפילין, ועל שם שהם ארבעה בתים קרוין טטפת, טט בכתפי שתיים, פת באפריקי שתיים (סנהדרין ד:). ומנחם חברו עם והטף אל דרום (יחזקאל כא, ב.), אל תטיפו (מיכה ב, ו.), לשון דבור, כמו ולזכרון בין עיניך האמורה בפרשה ראשונה, שהרואה אותם קשורים בין העינים, יזכור הנס וידבר בו. עכ"ל.

חושיו של ר' ישראל-יצחק קיהן נדרכו. הלחשושים בתוך הצריף הצפוף באמצע הלילה העירו אותו משנתו. הוא אימץ את אוזניו, מתקשה להאמין לקול הלוחש: "יש לי תפילין!" בתוך דקות התאספו רבים מיהודי הצריף סביב רב הונגרי, שהחזיק בידיו זוג תפילין. הם הקשיבו בהתרגשות רבה לסיפורו כיצד הוברחו התפילין אל המחנה תמורת שוחד רב, וזאת אחרי כמעט שנתיים שבהן לא זכו לקיים מצווה חשובה זו.

זו הייתה התחלת הלילה. במקום החל להתפתח דיון הלכתי. על-פי ההלכה אי-אפשר להניח תפילין בברכה אלא כשמתחיל להאיר מעט, או בדיעבד מעט מוקדם יותר, קצת אחרי עלות השחר.

קיהן, מחסידי האדמו"ר מפיאסצ'נה, הקשיב לדיון וליבו סער. יהודים כחושים, מושפלים עד עפר, שלא הניחו תפילין כמעט שנתיים, עומדים מול זוג תפילין ודנים אם מותר להניח תפילין בברכה או לא.

הוא התפרץ לתוך המעגל והכריז: "אני מעדיף שכאשר אעלה לשמיים יבוא מלאך וילקה אותי על שהנחתי תפילין בלילה, בתוך ימי התופת של המלחמה הנוראה, לאחר שלא הנחתי תפילין כבר כמעט שנתיים, ושלא אהיה מאלה שלא הניחו תפילין לאחר שנקרתה לפנייהם הזדמנות יקרה כזאת!"

בלי לחשוב פעמיים חטף את התפילין מידי הרב, בירך עליהן בהתלהבות וכרכן סביב זרועו וראשו.

היהודים הביטו בו נפעמים. אחרי כמה שניות התייצבו בשתי שורות והחלו להניח תפילין, מתוך התעלמות מהשאלה ההלכתית בעניין הנחת תפילין בלילה.

התברר שהמלאך שעליו דיבר קיהן לא איחר מלבוא. ההתלהבות וההמולה חוללו רעש חזק בצריף, וזה עורר את חשדם של הזקיפים.

"מה קורה פה"? שאלו השומרים שנכנסו לצריף, כשהם מדליקים את האור. "מה זה? מה יש לך ביד"? פנו אל הרב ההונגרי.

הרב ניסה לקמץ את התפילין אל תוך ידיו, אך המאמץ היה לשווא. השומר הנאצי תפס את ידיו של הרב והחל להכותן. גם קיהן שעמד לצידו ספג מכות רצח.

כעבור כמה דקות הופיע במקום מפקד המחנה. הוא היה גבה קומה, בגדיו נקיים והפליא ונעליו מצוחצחות ומבריקות. שנאה יוקדת ניבטה מעיניו.

"הביאו אליי את התפילין!" דרש. בפקודתו חטפו השומרים את התפילין מידי הרב ומסרו אותן למפקד. "מחר עם שחר", הכריז המפקד, "אשרוף את התפילין לעיני כל יהודי המחנה. זה יהיה העונש הראוי לכם, יהודים ארורים".

דממה השתררה במקום. המפקד עזב את הצריף. קיהן שכב על הרצפה כאוב מהמכות שספג, ולצידו הרב שהבריח את התפילין. לפתע נמרח חיוך גדול על שפתיו והוא אמר: "הנה, זה המלאך שהיכה אותי על שהנחתי תפילין בלילה...".

"איזה ביזיון יהיה מחר", החלו להישמע קולות בצריף. "היתכן שהתפילין יישרפו מול עינינו ולא נעשה דבר"?!

"אסור לתת לזה לקרות", אמר קיהן. "צריך להיכנס לחדרו של המפקד ולקחת את התפילין!"

יהודי שהופקד על עבודות העץ במחנה הציע להכין שתי קוביות עץ דומות לבתי התפילין, בתנאי שמישהו יתנדב לחדור לחדרו של מפקד המחנה ויחליף את התפילין האמיתיות בקוביות העץ.

קיהן נדהם מאומץ ליבו של היהודי, שלא היה שומר תורה ומצוות. גאוותו היהודית מילאה את ליבו של קיהן וחיזקה אותו. הוא החליט ללכת בעצמו לביצוע המשימה. בתוך דקות הכין היהודי שתי קוביות עץ וצבע אותן בשחור, עד שדמו מאוד לתפילין המקוריות.

כל האירוע היה במוצאי יום ראשון בשבוע, כאשר מפקד המחנה היה שיכור מעט לאחר שתיה מרובה ביום השבתון הנוצרי. בעקבות זאת שנתו היתה עמוקה.

שקט שרר במחנה. מדי פעם בפעם נשמעו נביחות כלבי האס-אס האימתניים. אל קיהן הצטרפו שני יהודים, לסייע לו לחדור לחדרו של המפקד.

ואכן הצליחו בחשאי לקחת את התפילין ולהחליפם בזוג דמי שעשוי מעץ.

”וְהָיָה לְאוֹת עַל יְדְכָה וּלְטוֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ”

כתב **מרן בשר"ע** (סימן ל"ז סעיף א') גדול שכר מצות תפילין וכל מי שאינו מניחם הוא מפושעי ישראל בגופן רחמנא ליצלן וכתב ה'משנה ברורה' שכל המניחן מאריך ימים ומובטח לו שהוא בן עולם הבא ואין אש של גהינם שולט בו וכל עוונותיו נמחלין לו, עיי"ש.

בשעת הנחת התפילין אין להסיח בהם ובדאי לא בדברי חולין.

וידוע המעשה ברבנו חיים בן עטר זיע"א - ה'אור החיים הקד', שלפני שנפטר פנה לרעייתו הצדקת ואמר שפרנסתה מובטחת (לאחר מותו) כי תוכל למכור את התפילין שלו בסכום כסף גדול, אך תזהיר את הקונה שלא יסיח דעתו מהן בהנחתן ולא ישיח בהן אף בשיחה קלה.

וכן היה. עשיר אחד שילם תמורת התפילין 300 מטבעות זהב וחש התעוררות מרובה ורגשי קודש בהנחתן.

פעם ישב העשיר בבית המדרש והגה בתורה כשהוא עטור בתפילין נכנס אחד ממשרתיו והטרידו בדברי חולין. בתחילה לא ענהו אבל אחר כך נגרר לשיחה בסיומה חש שרגשי הקודש פגו וחלפו. נרעש ונפחד מה זאת ארע. חלץ את התפילין ומסרן לבדיקה פתחן הסופר הוציא מהן את הפרשיות והנה הקלף חלק ריק אין בו ולו אות אחת.

וכאשר רבי **יצחק מסקוריא** זצ"ל סיפר סיפור זה קם מכיסאו ואמר אין כל ספק בדבר שכאשר העשיר סח בתפילין דברי חולין אירע בהן. מה שאירע בלוחות שנשברו האותיות פרחו באויר ועלו למרום. עד כאן המעשה.

ומזה נלמד כמה צריך להזהר מאוד לא לדבר שום דיבור חולין ואפילו בעניני פרנסה כשיש עלינו תפילין וגם לא לחשוב מחשבות של חולין וכל שכן מחשבות רעות.

ו'הבן איש חי' כתב (פרשת לך לך שנה א' סעיף ו) שהוא מקפיד לא לתת לאחרים שיניחו את התפילין שלו ואפשר שזה מהטעם הזה שלא ידברו איתם דברי חול ולא יחשבו מחשבות חול שזה פוגם בקדושת התפילין. ומי שנזהר לא לדבר דברי חול ומחשבות חול הוא מעלה בזה את קדושת התפילין. ויהי רצון שנזכה לשמור על קדושת התפילין.

"אֲשֶׁר יַפְלֶה ה'... לְמַעַן רְבוֹת מוֹפְתָי" (יא,

ז, ט) - מאת ה' היתה זאת - סיפור לשבת

למשפחה חשובה בירושלים היו שבעה בנים מוצלחים ומוכשרים. ששה מתוכם למדו בישיבה חשובה מסיימת. הם התקבלו לישיבה זו בקלות והצליחו מאוד, ובהמשך גם נישאו לבנות ממשפחות חשובות.

הקטן מביניהם, מוצלח ומוכשר לא פחות מאחיו הגדולים, היה מעט עדין לעומתם. במבחן הקבלה הוא התרגש והתקשה להתבטא בבהירות, ולמרבה הצער קיבל תשובה שלילית מהנהלת הישיבה... ההורים הפעילו את כל הקשרים, אך לתדהמתם סירבה הנהלת הישיבה לשנות את החלטתה החד-משמעית: אין לדיין אלא מה שענינו רואות, והם מסרבים לקבל את הבחור.

בלית ברירה פנו ההורים לאפיקים נוספים, ועד מהרה סודר הבחור בישיבה מצוינת אחרת, אך הבחור נשבר מן העניין. הסירוב שקיבל והמציאות בה במקום ללמוד בישיבה בה לומדים כאלף בחורים הוא יאלץ להסתפק בישיבה בה לומדים כמאה וחמישים בני עליה, דכדכה אותו ביותר. הוא הלך ברחוב שבור, מרגיש את עצמו שונה מכל אחיו, ותוהה מה יהיה אתו.

בעודו צועד, ניגשה אליו אישה מבוגרת בעלת חזות חרדית, ושאלה: "אתה בחור ישיבה?" כשהשיב בחיוב המשיכה: "אני רוצה לפתוח שיעור בפרקי אבות בבית שלי, האם תסכים למסור לנו שיעור מדי שבת?" הבחור הרער מעט, ואחר כך החליט: למה לא? בין כה וכה אני לא אצא כמו אחיי הגדולים, לפחות אעשה משהו אחר שהם לא עשו...

כך קם השיעור השבועי בפרקי אבות. האישה הצליחה לאסוף קבוצה של כמה קשישים, ובשבת אחר הצהריים, הוא היה מוסר בקביעות שיעור קצר.

הקשישים נהנו מאוד מן השיעור, וכשסיימו פרקי אבות - ביקשו ממנו להמשיך לנושאים נוספים. כך החל למסור להם שיעור בפרשת השבוע ובנביאים, ולפני המועדים הכין רעיונות מיוחדים.

השיעור התקיים במשך שש שנים, כל זמן לימודיו בישיבה. והנה הגיע מידעו לגיל שידוכים. בנישואיהם, קיבלו אחיו הגדולים סכומי כסף יפים, כיאה לבחורים מהישיבה החשובה בה למדו. הסכומים אפשרו להם לרכוש דירות בירושלים בעזרת משכנתא שלקחו על עצמם, אלא שאצלו התנהל הכל אחרת. הוצעה לו הצעת שידוך של בחורה כלילת מעלות ממשפחה מיוחדת, דא עקא שכסף נעדר מן התפריט... הם התארכו למזל טוב, אך למרות השמחה הגדולה העיקר על לבו העניין הכספי.

'ריבונו של עולם, למה? - שאל בכאב - למה אתה מוביל אותי במסלול פחות מוצלח? לישיבה שרציתי - לא התקבלתי, ובשונה מכל אחיי - לא אקבל דירה. למה? האם אני פחות טוב מכולם?' הוא הבין כי עליו להתחזק באמונה, אך למרות זאת עדיין חש כשווה פחות...

והנה מתקשרת אליו אותה אישה שבביתה היו נערכים השיעורים, ומבקשת ממנו לבוא לביתה, מאחר שברצונה לספר לו דבר מה.

משהגיע, סיפרה האשה את סיפורה המדהים: מתברר כי האישה היא בתו של מפקד נאצי שהרג יהודים רבים בשואה. כשעמדה על דעתה והבינה מה עשה אביה, התביישה באכזריותו וברשעותו עד אין קץ, עד שהחליטה להצטרף לאותו עם נרדף, ולהתגייר!

משפחתה היתה משפחה עשירה מאוד, והיו לה די אמצעים לבוא ארצה ולרכוש לעצמה דירת יוקרה בת ארבעה חדרים בשכונת רחביה שבירושלים.

'במהלך השנים' - סיפרה - 'הרגשתי כי עליי לכפר במעט על מעשי אבני, והחלטתי שאת הדירה היפה שקניתי, אני מייעדת לבן תורה אמיתי. במשך שש שנים מסרת בביתי שעורי תורה ללא קבלת תמורה, לכן החלטתי שאתה הוא הראוי להיות אותו בן תורה שיקבל את הדירה.'

האישה חתמה בפני עורך דין על מסמך המאשר זאת, ואותו בחור ישיבה קיבל דירה יוקרתית בשווי הון עתק.

כשיצא משם הבחור, מבולבל ומתקשה להאמין, הבין שמאת ה' יתברך היתה זאת, ונסע ישירות לכותל, ופנה אל הקב"ה:

"ריבונו של עולם, אנא, סלח לי! במשך שש שנים אני שואל אותך - למה עשית לי את זה? למה רק אותי שלחת ללמוד כאן, ולא את אחיי? ופתאום אני מבין, שרצית לזכות אותי במסירת שיעורי תורה ובחיזוק אנשים, ובכך גם אקבל ביטחון בדיבור בפני ציבור. ויתרה מזאת - ידעת שהבחורה המיועדת לי תגיע ממשפחה בעלת יכולות כספיות מצומצמות מאוד, לכן דאגת מראש לארגן לי על ידי כך דירה ברחביה, מבלי שום משכנתא - שלא כאחיי הגדולים...

הראית לי שאתה יכול לסדר את העניינים בצורה הטובה ביותר. אנא סלח לי על שהקשיתי על המאורעות אשר הבאת עליי, שנדמו בעיניי כקללות, ואשר התבררו כעת כברכות גדולות..."

אותו בחור משמש כיום כרב שכונה מצליח, ותולה חלקים גדולים מכושר הדבור שלו באותו שיעור שבועי, שהכין אותו לחיים. [שש באמרתך]

בברכת התורה

רזן ברינה

"לְאֲדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוחה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה

להצלחה: (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זרבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר-נעמה בת אסתר-יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

ברכת מול טוב שלוחה למאיר יעקב ולרעייתו דינאלה לרגל חתונתם.

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליוזר: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עווד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולטי בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נוארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בנות תוך יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102